

Toespraak minister Klink bij inschrijving eerste verpleegkundig specialisten

26 maart 2009

Beste dames en heren,

We onderstrepen op deze feestelijke bijeenkomst de professionalisering van het verpleegkundig beroep. U mag straks, als pioniers in het Verpleegkundig Specialisme, veel zelfstandiger aan de slag. U behandelt individueel en zelfstandig patiënten. Op basis van uw kennis en ervaring. Ik acht dit van groot belang.

Voor de patiënt. Voor de verpleegkundigen. Één voor de toekomst van de gezondheidszorg. Elke dag bent u, de Verpleegkundig Specialist, bezig in het hart van de gezondheidszorg. Met betrokkenheid bij de patiënt en liefde voor het vak. Dat zie ik elke keer weer. Op mijn werkbezoeken, in gesprekken die ik voer met mensen uit het veld. Tot in de Tweede Kamer.

U staat mensen bij die moeilijkheden hebben met hun gezondheid. Je lijf, je gezondheid zijn een groot goed. Als patiënt wil je dan het gevoel hebben dat je in vertrouwde handen bent. U zorgt daar voor. U vormt een ankerpunt. Een menselijk gezicht in een vaak hectische zorgomgeving met verschillende diensten en veel wisselende gezichten.

Dit brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee. Juist op de werkvloer ziet u zaken die beter kunnen. Een voorbereidende handeling bijvoorbeeld die niet wordt uitgevoerd. Omdat die al jaren wordt overgeslagen. Dat stelt u soms voor een lastige afweging. Er wel of niet iets van zeggen.

Opkomen voor de patiënt is uw rol. Ik zou u willen aanmoedigen om die rol vooral te blijven vervullen. We hebben dat in de zorg heel hard nodig. Mensen die kritisch blijven kijken. Mensen die vanuit de dagelijkse praktijk het belang van de patiënt bewaken. Mensen die de beroepsethiek hoog in het vaandel hebben staan. Alleen zo kunnen we het vertrouwen van de patiënt blijvend verdienen.

Ik wil deze verantwoordelijkheid niet alleen neerleggen bij de mensen op de werkvloer. Ik leg deze verantwoordelijkheid ook nadrukkelijk bij het bestuur, het management.

Ik moest denken aan het boek van Christopher Lasch, socioloog in Amerika. Hij schetst in zijn boek *Revolutie van de elite* uit 1996 het risico van een revolutie van de elite. En niet, zoals vaak geschetst, een revolutie van de onderklasse. Het gaat hierin om een elite die is losgezongen van hun omgeving. Dit risico geldt ook de medische elite. Ik zou tegen hen willen zeggen: blijf verbonden met de praktijk. Luister naar het appél van de verpleegkundigen.

Zoals ik al zei heeft U als Verpleegkundig Specialist daarin dus een belangrijke rol. U kunt dit niet alleen. U kunt die rol alleen waarmaken in een klimaat dat u daarin serieus neemt. In een klimaat waarin ruimte is voor het stellen van ethische vragen. In een klimaat waar ruimte is om constructieve kritiek te uiten. In een klimaat waar ruimte is om van fouten te leren en daarmee aan de slag te gaan. Zorgen voor zo'n klimaat is de opdracht van het bestuur en management. Als minister onderstreep ik het belang van zo'n klimaat.

Dames en heren,

We staan hier vandaag om de eerste Verpleegkundig Specialisten in te schrijven volgens artikel 14 van de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg. Dit biedt voordelen voor de patiënt, voor u zelf en voor de kwaliteit van de zorg.

Voor de patiënt is het prettig om steeds kundig geholpen te worden door een bekend gezicht. Door iemand die daarvoor net iets meer tijd en meer contactmomenten kan organiseren dan een arts. Uit het Inspectierapport 'Staat van de Gezondheidszorg 2007' blijkt dat de taakherschikking, waarmee Els

Borst is begonnen, een positieve bijdrage levert aan veilige, effectieve, patiëntgerichte en toegankelijke zorg. De patiënt heeft er dus duidelijk baat bij.

Maar laten we het belang van professionalisering voor de verpleegkundigen zélf niet vergeten. Het Specialisme biedt een heel nieuw carrièreperspectief. Wie bijvoorbeeld als 17-jarige na de havo begint aan de hbo-opleiding Verpleegkunde, kan uiteindelijk Specialist worden. Het Verpleegkundig Specialisme maakt het mogelijk om inhoudelijk te groeien in het vak. Op het gebied van: Preventieve zorg, Acute zorg, Intensieve zorg, Chronische zorg. Een vijfde specialisme is in voorbereiding: Geestelijke gezondheidszorg.

De specialismen zijn breed ingericht. Een keuze van u zelf. Gericht op ziekteverloop en gedacht vanuit de patiënt. We kijken dus over de muren van de verschillende zorginstellingen. We voorkomen versplintering. Daar waar samenhang in de zorg zo belangrijk is.

Verpleegkundigen kunnen in deze specialismen doorgroeien en zich inhoudelijk ontwikkelen. Een belangrijke voorwaarde om getalenteerde mensen uit te dagen en daarna te binden aan de zorg. Met dit nieuwe carrièreperspectief behouden we dus het talent in de zorg!

Behouden en werven van mensen is hard nodig voor de toekomst van de zorg. Er komen meer chronisch zieken. De samenleving vergrijsst. We moeten zuinig zijn op elke verpleegkundige die we al hebben. En moeten ons uiterste best doen om hen nieuwe collega's te bezorgen.

Dames en heren,

Wat betekent dit voor de positie van de Verpleegkundig Specialist? U gaat nu een positie innemen tussen de verpleegkundige en de arts. En daar ligt ook het boeiende van uw vak. De Verpleegkundig Specialist staat met één been in de verpleegkundige wereld en met het andere in de medische wereld. U krijgt onderzoekende en coachende taken. U kunt straks nog zelfstandiger aan de slag. Ik geef toe, ook wij als ministerie van VWS hebben hierin nog een rol. Door het aanwijzen van de precieze bevoegdheden in een wetswijziging. Wij werken hieraan.

Dames en heren,

Ik noemde zo-even al twee redenen waarom ik blij ben met de professionalisering van de verpleegkunde. Eén: de patiënt is erbij gebaat. Twee: we behouden en werven hiermee getalenteerde verpleegkundigen voor de Nederlandse gezondheidszorg. Er is nog een derde reden. En die is, zeker in deze tijden van economische crisis en dalende inkomsten voor de overheid, uiterst actueel. De kosten van de zorg lopen op. Om ook in de toekomst goede en betaalbare zorg te bieden, moeten we elke kans aangrijpen. Dit is zo'n kans.

Om de winst in efficiëntie ook daadwerkelijk te boeken, is een goede werkverdeling tussen de Verpleegkundig Specialist, verpleegkundige en de arts nodig. Die herverdeling moet nog op gang komen. Uit onderzoek blijkt dat ziekenhuizen die aan taakherschikking doen, op dit punt met kop en schouders boven de rest uitsteken.

Grijp deze kans dus om het zorgproces efficiënter en beter in te richten!

Dames en heren,

Wat betekent deze taakherschikking voor de kwaliteit van de zorg? Uit onderzoek van de Gezondheidsraad blijkt dat de taakoverheveling leidt tot kwaliteitswinst. In één opzicht is er zelfs winst: want u, de Verpleegkundig Specialist, blijkt patiënten vaak beter te kunnen begeleiden.

De ervaringen in de Verenigde Staten zijn goed. Taakherschikking werkt. Voor de patiënt, voor de arts én voor de betaalbaarheid van de gezondheidszorg. De vooruitzichten in Nederland zijn dus goed. Dit

alles betekent niet dat u, de Verpleegkundig Specialisten van de toekomst, in een gespreid bedje terecht komt.

De Verpleegkundig Specialist heeft het beste van twee werelden: de Care van de verpleegkunde en de Cure van het medisch specialisme. Maar dat betekent ook dat u tussen twee werelden in zult staan. Het is uw taak om beide waarden met elkaar te verbinden. U bent hierin pioniers. U moet in beide werelden het vertrouwen verdienen. Het zal van u enthousiasme en inzet vergen. Maar ook tact en geduld. Ik heb er alle vertrouwen in dat u deze pioniersrol aankunt.

Het moment is dan ook aangebroken om deze rol wettelijk vast te leggen. Ik voel mij weer een beetje terug op de middelbare school, de diploma-uitreiking, maar dan andersom...

Het is tijd om de eerste vier Verpleegkundig Specialisten volgens artikel 14 in te schrijven in het specialistenregister. Het is mij een eer en genoegen om dit te mogen doen.